

Specyficzne Zaburzenia Rozwoju Umiejetnosci Szkolnych

Gdy dziecko ma trudności z nauką szkolną, rodzice są zaniepokojeni i zawiedzeni w swoich nadziejach. Istnieje wiele powodów niepowodzenia w szkole, ale najczęstszym są specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych. Na czym to polega? Dziecko jest zazwyczaj bystre i początkowo bardzo się stara wykonywać dokładnie wszystkie polecenia, jest skupione na "byciu dobrym", zarówno w szkole, jak i w domu. Pomimo wysiłków nie jest jednak w stanie podolac nauce i osiąga słabe wyniki. Często dziecko z takimi zaburzeniami nie potrafi przez dłuższy czas spokojnie usiedzieć w miejscu ani skupić uwagi. Zaburzeniami rozwoju umiejętności szkolnych dotkniętych jest około 15 procent zdolnych skądinąd uczniów.

Specjaliści uważają, że przyczyną jest zaburzenie czynności systemu nerwowego w zakresie odbioru, przekazu i przetwarzania informacji. Niektóre dzieci są ponadto nadmiernie ruchliwe, łatwo się rozpraszają i mają trudności ze skupieniem uwagi.

Psychiatry dziecięco-młodzieżowi podkreślają, że wczesne wykrycie specyficznych zaburzeń rozwoju umiejętności szkolnych daje możliwość wyleczenia dziecka, natomiast gdy pozostaną one nie rozpoznane i nie będą leczone, mogą spowodować narastanie problemów, zgodnie z efektem kuli śnieżnej. Na przykład dziecko, które nie nauczyło się arytmetyki w klasach niższych, nie opanuje potem algebry. Gdy dziecko mimo wielkiego wysiłku nie osiąga spodziewanych wyników i towarzysza mu stale niepowodzenia, nasila się u niego frustracja i narastają problemy emocjonalne, takie jak obniżona samoocena. Dziecko zaczyna sprawiać kłopoty wychowawcze, gdyż woli być postrzegane raczej jako "złe" niż "głupie".

Zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych są sygnalizowane przez następujące objawy:

- trudności w rozumieniu i wykonywaniu poleceń,
- trudności w zapamiętywaniu dopiero co usłyszanych informacji,
- trudności z opanowaniem czytania, pisania i/lub arytmetyki,
- trudności w rozróżnianiu strony prawej i lewej i w następstwie mylenie np. liczb 25 i 52, liter "b" i "d", wyrazów "od" i "do",
- zaburzenia koordynacji ruchowej, które uwidaczniają się przy chodzeniu, ćwiczeniach fizycznych czy takich czynnościach, jak wiązanie sznurowadeł lub posługiwanie się małymi przedmiotami, jak ołówki,
- odkładanie w przypadkowe miejsca i częste gubienie potrzebnych rzeczy, np. zeszytów, książek i innych przedmiotów,
- kłopoty ze zrozumieniem koncepcji czasu, trudności w rozróżnianiu takich pojęć, jak "wczoraj", "dzisiaj" i "jutro".

Występowanie u dziecka wymienionych wyżej objawów wskazuje na potrzebę dokonania profesjonalnej, całościowej oceny wszystkich jego problemów. Psychiatra dziecięco-młodzieżowy może pomóc w koordynowaniu pracy specjalistów i grona pedagogicznego. Uzyskane opinie i sprawdziany wyników w nauce wyjaśnia, czy u danego dziecka występują specyficzne trudności w nabywaniu wiedzy. Po rozmowach z dzieckiem i rodzicami, ocenie sytuacji dziecka w szkole i w rodzinie, analizie sprawdzianów i konsultacji z pedagogami, psychiatra dziecięco-młodzieżowy powinien sformułować zalecenia z jednej strony dla szkoły - by zorganizowała dla dziecka dodatkową pomoc w nauce i ćwiczenia logopedyczne, a z drugiej strony dla rodziców - jak mają pomóc swej córce lub synowi w rozwijaniu umiejętności szkolnych. Czasami będą też wskazania do psychoterapii indywidualnej lub rodzinnej, a niekiedy do stosowania leków na nadpobudliwość czy deficyt uwagi. Bardzo ważne jest wzmacnianie w dziecku poczucia własnej wartości, które ma zasadnicze znaczenie dla zdrowego rozwoju, oraz pomaganie rodzicom i innym członkom rodziny w rozumieniu i przystosowaniu się do realiów życia z dzieckiem dotkniętym specyficznymi zaburzeniami uczenia się.